

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych i formy aktywności, które będą oceniane na zajęciach.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

WYMAGANIA EDUKACYJNE. KLASA 8

Wymagania edukacyjne z języka polskiego – klasyfikacja śródroczna (na pierwsze półrocze):

LEKTURA I INNE TEKSTY KULTURY, NAUKA O JĘZYKU	Wymagania				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
	UCZEŃ:				
Zbigniew Herbert <i>Księżka</i>	<ul style="list-style-type: none"> łączy tytuł z Biblią, wskazuje wersy, na podstawie których można dokonać takiego zestawienia; podaje podstawowe informacje o osobie mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje uosobienie jako sposób przedstawienia Biblii, cytuje odpowiednie fragmenty; przedstawia osobę mówiącą w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką funkcję pełni personifikacja jako środek poetycki, przedstawiający Biblię; charakteryzuje styl wypowiedzi osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje metafory występujące w wierszu, wyjaśnia ich znaczenie; podaje przykłady znanych mu nawiązań do Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje utwór; wyjaśnia znaczenie Biblii dla kultury europejskiej
Cudzymi słowami. O sztuce cytowania	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady interpunkcyjne obowiązujące przy cytowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje cytaty w wypowiedzi ustnej i pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie wprowadza cytaty do własnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> zastosowane w swojej wypowiedzi cytaty opatruje przypisami
Biblijne dziedzictwo – infografika	<ul style="list-style-type: none"> wymienia imiona wybranych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje podstawowe informacje na temat 	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje poznane wcześniej podstawowe informacje o Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie poszukuje innych 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje nawiązania biblijne z pierwowzorem

	biblijnych Starego i Nowego Testamentu	bohaterów biblijnych wskazanych w infografice	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nawiązania biblijne wskazane w infografice 	nawiązań biblijnych w kulturze <ul style="list-style-type: none"> omawia rolę Biblii jako tekstu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> określa sposób przekształcenia pierwowzoru i cel nawiązania
Isabel Allende <i>Dwa słowa</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o swoich wrażeniach po przeczytaniu utworu; przedstawia bohaterów opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> układa pytania dotyczące treści opowiadania; wyjaśnia, na czym polegały niezwykle umiejętności głównej bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> układa pytania dotyczące metaforycznych sensów opowiadania; próbuję sformułować ogólną opinię na jego temat 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wnioski na temat świata przedstawionego w utworze; wskazuje fragmenty poświęcone roli słów, komentuje je 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje sposób prezentowania świata w opowiadaniu; na podstawie utworu wyjaśnia, jakie funkcje może pełnić język, podaje przykłady z tekstu
Słownikowe A... B... C... Rodzaje i funkcje słowników	<ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe rodzaje słowników; wyszukuje w słowniku potrzebne hasła 	<ul style="list-style-type: none"> wie, w jakich słownikach szukać potrzebnych podstawowych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> zna różne rodzaje słowników; sprawnie i poprawnie odczytuje hasło słownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> w swojej pracy korzysta z różnych słowników; rozumie podstawowe skróty zawarte w hasle słownikowym 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie i funkcjonalnie korzysta ze słowników; zna budowę hasła słownikowego
Św. Paweł <i>Hymn o miłości</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia części kompozycyjne utworu, tytułuje je; wymienia określenia miłości 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wyliczone w tekście cechy miłości; wskazuje w tekście personifikację 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście określenia miłości, wyjaśnia ich znaczenie; określa styl wypowiedzi poetyckiej, nastrój i ton wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> określa postawy człowieka zaprezentowane w tekście, komentuje je; uzasadnia, dlaczego utwór jest hymnem 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję użytych środków stylistycznych; samodzielnie formułuje wnioski na temat utworu
Henryk Sienkiewicz <i>Quo vadis</i>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy świata przedstawionego powieści; zapisuje plan wydarzeń wybranego wątku; 	<ul style="list-style-type: none"> stawia pytania dotyczące tekstu; określa tematykę wątków; opowiada zdarzenia; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wydarzenia na podstawie cytatów; charakteryzuje bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia losy bohaterów, uzupełnia wypowiedź cytatami z tekstu; ocenia działania bohaterów; 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Chilona jako bohatera tragicznego; w interpretacji przywołuje konteksty

	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia głównych bohaterów; • zna cechy gatunkowe powieści historycznej; • wskazuje w powieści cechy utworu epickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównych bohaterów; • cytuje odpowiednie fragmenty tekstu; • wypowiada się na temat utworu, wyraża swoje zdanie; • wymienia cechy gatunkowe powieści historycznej 	uwzględniając ich przemianę; <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje zdanie, przedstawiając argumenty; • uzasadnia, że utwór to powieść historyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę utworu; • wypowiada się na temat wartości; • wyciąga wnioski; • opisuje walory utworu 	historyczne i kulturowe oraz biograficzne; <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje ironię
Norman Davies Europa (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu odtwarza informacje o mitologicznej Europie, przedstawia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza treść mitu o porwaniu Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie nazwy <i>Europa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wyjaśnia symboliczne znaczenie mitu o porwaniu Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje mit w kontekście kulturowym
Rozmowy na koniec wieku 3 (fragment). Z prof. Januszem Tazbirem o Europie rozmawiają Katarzyna Janowska i Piotr Mucharski	<ul style="list-style-type: none"> • określa główny temat rozmowy; • na podstawie wzoru pisze notatkę encyklopedyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przywołanych w rozmowie polskich pisarzy, wskazuje zagadnienia, które poruszali; • tworzy notatkę encyklopedyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fakty od opinii, podaje ich przykłady z tekstu; • samodzielnie tworzy notatkę encyklopedyczną, zachowuje zwięźłość i spójność tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości wspólne dla Europejczyków, przyporządkowuje je do odpowiednich kręgów kulturowych; • tworzy notatkę encyklopedyczną, hierarchizuje w niej informacje, zachowuje zwięźłość i spójność tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat kulturowego dziedzictwa Europy, przedstawia argumenty i kontrargumenty
Zacytować czy zrelacjonować? Mowa niezależna i mowa zależna	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia mowę niezależną od mowy zależnej; • zapisuje poprawnie graficznie mowę niezależną 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca poprawnie mowę niezależną w mowę zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca poprawnie mowę zależną w mowę niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i mowę niezależną 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i mowę niezależną dla osiągnięcia w

					wypowiedzi pożądanego efektu
Mitologiczne inspiracje – infografika	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów mitologicznych przywołanych w infografice 	<ul style="list-style-type: none"> podaje podstawowe informacje na temat wskazanych bohaterów mitologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje poznane wcześniej podstawowe informacje o mitologii; wymienia nawiązania mitologiczne wskazane w infografice 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie poszukuje innych nawiązań mitologicznych w kulturze; omawia rolę mitologii jako tekstu kultury 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje różne rodzaje dzieł sztuki, posługuje się odpowiednią terminologią; omawia nawiązania mitologiczne we współczesnej kulturze popularnej
Piotr Zwierzchowski <i>Herkules brat Supermana</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tematykę tekstu; przedstawia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje Herkulesa i Supermana; wskazuje cechy tekstu popularnonaukowego 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza plan kompozycyjny tekstu; na podstawie tekstu formułuje zasady sporządzania opisu bibliograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to jest „mitologia popkultury”; sporządza opis bibliograficzny, korzystając z wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> omawia nawiązania pomiędzy tekstami kultury przywołanymi w tekście; samodzielnie tworzy bibliografię do swoich prac, umiejętnie ją zapisuje
<i>Nec Hercules contra plures, czyli siła złego na jednego.</i> Frazeologizmy	<ul style="list-style-type: none"> objaśnia znaczenia frazeologizmów pochodzących z mitologii; w podanych przykładach wskazuje poprawne związki frazeologiczne, układa z nimi zdania 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając z odpowiedniego słownika, wyjaśnia znaczenie podanych frazeologizmów; poprawia błędy w podanych przykładach związków frazeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji, w których można użyć wskazanych frazeologizmów; rozpoznaje i poprawia błędy frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu używamy frazeologizmów w wypowiedziach, jakie efekty może przynieść ich wykorzystanie 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje celowo w wypowiedziach poprawne związki frazeologiczne

<p>Agatha Christie <i>Dwanaście prac</i> <i>Herkulesa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • krótko przedstawia głównego bohatera; • opowiada o przyczynach, przebiegu i rezultatach wybranego śledztwa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera, przywołując opinie innych na jego temat; • ocenia, które z zadań Herkulesa Poirota było najciekawsze, uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wybranego wydarzenia przedstawia tok myślenia bohatera; • przedstawia i omawia związek rozwiązywanych przez detektywa spraw z mitologiczną opowieścią o Heraklesie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia Herkulesa Poirota jako określony typ postaci, obecny w literaturze popularnej; • przedstawia cechy powieści detektywistycznej, tworzy instrukcję, jak napisać dobry utwór tego rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia inne teksty kultury (utwory literackie, filmy) o charakterze zbliżonym do utworów A. Christie; • ocenia, na czym polega fenomen pisarki
<p><i>Opowieści</i> <i>Okrągłego Stołu</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada wybrane wydarzenie, • wymienia rycerskie atrybuty, • przedstawia podstawowe zasady rycerskiego postępowania w formie kodeksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o zwyczajach rycerskich, • wyjaśnia, co oznaczały rycerskie atrybuty, • hierarchizuje zasady rycerskiego postępowania w formie kodeksu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym był i co symbolizuje okrągły stół, • przedstawia rycerskie powinności, • redaguje kodeks rycerskiego postępowania, zachowuje jednorodną formę czasowników 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym był i co symbolizuje Święty Graal, • nazywa główne cechy rycerza, wymienia najważniejsze dla niego wartości, • redaguje kodeks rycerskiego postępowania, proponuje graficzny układ zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • w interpretacji utworu swobodnie odwołuje się do kontekstów historycznych i kulturowych; • omawia obecność kodeksu rycerskiego we współczesnym świecie
<p>Dotrzymujemy obietnicy. Zdradzamy sekrety słów. Synonimy, antonimy, homonimy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje synonimy, antonimy i homonimy; • podaje przykłady synonimów i antonimów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje synonimy i antonimy w zadaniach i tekstach własnych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie homonimów; • wzbogaca swoje słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • używa w swoich wypowiedziach bogatego słownictwa; • w sposób funkcjonalny i celowy stosuje synonimy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje homonimy dla osiągnięcia efektu artystycznego

Henryk Sienkiewicz – infografika	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim był Henryk Sienkiewicz; • wymienia główne dzieła pisarza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie infografiki notuje najważniejsze informacje dotyczące pisarza i jego twórczości 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę powieści historycznych Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje kontekst biograficzny i historyczny utworów Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje pytania do konkursu poświęconego życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza
Henryk Sienkiewicz <i>Krzyżacy</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza przebieg bitwy pod Grunwaldem; • w opisie wyszukuje podane środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów, wskazuje kim chciałby być w czasie rekonstrukcji; • w opisie bitwy wskazuje i nazywa środki stylistyczne, stara się określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje zdanie; • opisuje narratora, cytuje odpowiednie fragmenty utworu; • określa funkcję środków stylistycznych użytych w opisie bitwy 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje scenariusz; • analizuje i interpretuje opis bitwy pod Grunwaldem; • wybiera z tekstu skrzydlate słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje scenopis fragmentu bitwy; • realizuje film na podstawie własnego pomysłu
Jan Matejko <i>Bitwa pod Grunwaldem</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej obrazu, łączy je z tematem dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje malarskie sposoby przedstawienia wybranych postaci obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wykorzystane przez artystę środki języka malarskiego, wyjaśnia ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i komentuje przyczyny i efekty sposobu kreowania przez artystę malarskiej wizji historycznego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie elementów obrazu; • interpretuje dzieło malarskie
Drzewiej bywało... Archaizmy i archaizacja	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście archaizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście archaizmy, próbuje określić ich typy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są archaizmy, rozróżnia ich typy, wskazuje przykłady w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega archaizacja, jakim celom służy 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się celowo stosować archaizację w swoich tekstach

<p>Andrzej Sapkowski <i>Granica możliwości</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje główne elementy świata przedstawionego w utworze; • wyjaśnia, jaki był cel wyprawy opisanej w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia uczestników wyprawy, przedstawia ich; • określa motywy, które skłoniły bohaterów do udziału w ekspedycji; • analizuje język, którym posługuje się wybrana postać z utworu; • rozpoznaje inwersję 	<ul style="list-style-type: none"> • określa relacje łączące bohaterów utworu; • ocenia pobudki, którymi kierowali się poszczególni bohaterowie biorący udział w wyprawie; • rozpoznaje stylizację w utworze, nazywa jej rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego opowiadanie należy do utworów fantasy; • przedstawia i komentuje postawy życiowe, reprezentowane przez bohaterów, • wyjaśnia, co to jest gwara środowiskowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rodzaj i cel nawiązania przez autora do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych
<p>Składniowe łamigłówki. Wypowiedzenia wielokrotnie złożone</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podane zdania pojedyncze w wypowiedzenia wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy składniowej wypowiedzeń wielokrotnie złożonych
<p>Jan Twardowski <i>Trochę plotek o świętych</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadza do tekstu wiersza znaki interpunkcyjne, odczytuje zgodnie z nimi głośno tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia niektóre określenia prezentujące bohaterów wiersza, próbuje wyjaśnić ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przykłady kolokwializmów i paradoksów; wyjaśnia, jakie znaczenia zostały dzięki nim wyeksponowane 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia poetyckie sposoby przedstawiania bohaterów, wyjaśnia wynikające z nich znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu

Wiktor Hugo <i>Katedra Marii Panny w Paryżu</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wyjaśnia, jakie funkcje pełniła tytułowa katedra w czasach średniowiecza; • odtwarza przebieg zdarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wymienia elementy fasady katedry; • prezentuje bohaterów tekstu, opisuje ich przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> • z punktu widzenia paryskiego przewodnika opisuje fasadę katedry, • wskazuje wspólne cechy gotyckich świątyń i wielkich dzieł literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie symboliczne funkcje pełniły poszczególne elementy architektoniczne katedry; • porównuje literacki opis katedry z podanymi dziełami malarskimi 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie katedry gotyckiej wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>tekst kultury</i>
Kropka, kreska, kropka, czyli interpunkcyjne SOS. Interpunkcja w wypowiedzeniach	<ul style="list-style-type: none"> • zna najczęściej stosowane znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • zna wymienione w podręczniku znaki interpunkcyjne, stara się je stosować w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne zgodnie z regułami składniowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie wszystkie znaki interpunkcyjne ze świadomością funkcji, które pełnią 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje znaki interpunkcyjne w celu osiągnięcia efektu artystycznego
Miron Białoszewski <i>Fioletowy gotyk</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia w tekście wiersza obrazy poetyckie; • na podstawie wzoru pisze podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając z podanych propozycji, wyjaśnia znaczenie niektórych metafor tworzących obrazy poetyckie; • pisze podanie 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje samodzielnie wyjaśnić znaczenia wynikające z metaforyki utworu; • pisze podanie, stosuje właściwy układ graficzny zapisu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega różne perspektywy, z których patrzy osoba mówiąca, wyjaśnia znaczenie tego zabiegu; • pisze podanie, przestrzega wszystkich wyznaczników tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • twórczo interpretuje fragmenty utworu; • samodzielnie pisze podanie, używając rzeczowych i celowych argumentów
Irving Stone <i>Udręka i ekstaza</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia etapy pracy nad posągami; • wskazuje nawiązania do biblijnej opowieści; • opisuje rzeźbę 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu opisuje sposób pracy Michała Anioła; • wyjaśnia, dlaczego biblijny Dawid stał się 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu przedstawia przeżycia twórcy w czasie rzeźbienia; 	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonuje i komentuje przebieg procesu twórczego przedstawionego w tekście; 	<ul style="list-style-type: none"> • w interpretacji odwołuje się do kontekstów historycznych, kulturowych, filozoficznych;

		postacią przedstawioną przez artystę	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wzorce, do których odwoływał się w swej pracy Michał Anioł 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega niezwykłość <i>Dawida</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją ocenę twórcy
Od mecenasa do sponsora. Zapożyczenia w języku polskim	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje wyraźne zapożyczenia w tekście; • wie, w jakim słowniku szukać informacji na ich temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi, korzysta z odpowiedniego słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaje zapożyczeń; • stosuje je poprawnie w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie i celowo stosuje zapożyczenia, zna i stosuje zasady ich używania 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady używania zapożyczeń w języku polskim, ocenia ich wpływ na zmiany w języku
Jan Kochanowski <i>Fraszki: Do gór i lasów, O żywocie ludzkim</i>	<ul style="list-style-type: none"> • korzystając z przypisów, przekłada teksty na język współczesny; • określa osobę mówiącą w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę fraszek; • cytuje fragmenty utworu odwołujące się do biografii poety; • wskazuje, że czytane utwory to fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza sposób myślenia i wartościowania zawarty w utworach; • wyszukuje podane środki językowe i stara się określić ich funkcję; • wymienia cechy gatunkowe fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj liryki, jaki reprezentują utwory; • wyjaśnia funkcję użytych w utworach środków językowych • interpretuje fraszki 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie interpretuje utwory; • wyjaśnia znaczenie motywu <i>theatrum mundi</i> i wskazuje jego związki z utworami J. Kochanowskiego
Jan Kochanowski <i>Pieśń IX [Nie porzucaj nadzieje...]</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własnymi słowami fragmenty tekstu; • cytuje urywki dotyczące zmienności losu 	<ul style="list-style-type: none"> • parafrazuje tekst pieśni; • wyszukuje w słowniku przykłady związków frazeologicznych ze słowem <i>fortuna</i> • rozpoznaje utwór jako pieśń 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek bogini Fortuny z treścią wiersza; • formułuje rady dla współczesnego człowieka wynikające z utworu; • podaje gatunkowe cechy pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w utworze; • wyjaśnia przesłanie tekstu; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia główne założenia stoicyzmu i epikureizmu; • wykorzystuje w interpretacji utworu kontekst filozoficzny
Jan Kochanowski	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kto jest adresatem wypowiedzi lirycznej, potwierdza 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje osobę mówiącą w utworze; 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje emocje osoby mówiącej; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia obraz Boga ukazany w utworze; 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia główne założenia

<p>Pieśń XXV [Czego chcesz od nas, Panie...]</p>	<p>swoją odpowiedź cytatami;</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia, za co dziękuje osoba mówiąca; formułuje proste podziękowanie oraz tekst o charakterze argumentacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia funkcję pytań retorycznych; pisze podziękowanie; tworzy tekst argumentacyjny, korzystając z wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środki poetyckie i określa ich funkcję; rozpoznaje tekst jako hymn; pisze tekst argumentacyjny, wykorzystując środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje środki rytmizujące tekst; wskazuje w utworze cechy hymnu; pisze tekst argumentacyjny, funkcjonalnie wykorzystując środki retoryczne 	<p>światopoglądu renesansowego;</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoją opinię na temat uniwersalnego przesłania utworu; samodzielnie pisze tekst argumentacyjny, funkcjonalnie wykorzystując różne rodzaje argumentów
<p>Jan Paweł II Przekroczyć próg nadziei (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa temat tekstu; z pomocą nauczyciela pisze plan tekstu; wskazuje tezę; zapoznaje się z różnymi rodzajami rozprawek 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa wartości wspomniane w tekście; odtwarza plan tekstu; wskazuje fragment zawierający wniosek; zauważa różnice w podanych typach rozprawek 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoje zdanie na temat godności; wymienia argumenty i przykłady przywołane w tekście dla uzasadnienia tezy; pisze rozprawkę, wybierając jeden z omówionych typów 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na temat godności; odtwarza konstrukcję tekstu; analizuje fragment zawierający polemikę; samodzielnie pisze rozprawkę w jednym z typów 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje atrybut godności; prowadzi polemikę; dobiera typ rozprawki do zobrazowania swojego toku myślenia
<p>Stanisław Barańczak Południe</p>	<ul style="list-style-type: none"> formułuje pytania do tekstu; dostrzega niezwykłość graficznego zapisu tekstu, próbuje wyjaśnić jego związek z tematyką wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> z podanych propozycji hipotez interpretacyjnych wybiera tę, którą uważa za najtrafniejszą; wyjaśnia związek graficznego zapisu tekstu z tytułem i tematyką utworu 	<ul style="list-style-type: none"> próbuję samodzielnie sformułować hipotezę interpretacyjną dotyczącą znaczeń tekstu; z podanych propozycji wybiera znaczenia metafor występujących w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia własną propozycję interpretacji utworu; wyjaśnia znaczenie metafor występujących w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje związki wiersza z epoką baroku

W kręgu polskiego oświecenia – infografika	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne instytucje polskiego oświecenia; rozpoznaje Ignacego Krasickiego jako przedstawiciela oświecenia i autora bajek 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy charakterystyczne polskiego oświecenia; przypomina cechy gatunkowe bajki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje najważniejsze wydarzenia z historii Polski przypadające na epokę oświecenia; wymienia tytuły bajek I. Krasickiego, wskazuje w nich alegorie i morał 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia założenia ideowe epoki oświecenia; wskazuje w wybranych bajkach I. Krasickiego cechy gatunkowe tych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie poszukuje informacji o innych uczestnikach obiadów czwartkowych ukazanych na fotografiach
Zofia Kossak <i>Obiad czwartkowy</i>	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza podstawowe informacje o obiadach czwartkowych (miejsce, czas, cel, uczestnicy) 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wszystkich uczestników obiadów czwartkowych, przedstawia ich 	<ul style="list-style-type: none"> zbiera i przedstawia dodatkowe informacje o uczestnikach obiadów czwartkowych i przebiegu ich spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polegała ważna dla polskiej kultury rola obiadów czwartkowych 	<ul style="list-style-type: none"> twórczo wykorzystuje zdobytą wiedzę do przygotowania „szkolnego obiadu czwartkowego”
Na pomoc Matejce i Moniuszce, czyli stąpanie po kruchym lodzie... O odmianie nazwisk	<ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe reguły odmiany nazwisk, stara się je stosować w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> stara się poprawnie odmieniać nazwiska 	<ul style="list-style-type: none"> zna reguły odmiany nazwisk, stosuje je w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienia wszystkie typy nazwisk 	<ul style="list-style-type: none"> bada etymologię wybranych nazwisk
Ignacy Krasicki <i>Żona modna</i>	<ul style="list-style-type: none"> czyta i rozumie tekst, korzystając z przypisów; wyodrębnia zdarzenia; wie, że <i>Żona modna</i> to satyra 	<ul style="list-style-type: none"> określa narratora; wskazuje fragmenty zawierające wyolbrzymienia, określa funkcję takiego zabiegu; wymienia główne cechy satyry 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje głównych bohaterów; wymienia zjawiska i cechy poddane w tekście krytyce; wskazuje środki językowe wykorzystywane w satyrze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje ironię; wyjaśnia znaczenie puenty wskazuje cechy satyry w utworze I. Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> pisze parodię satyry I. Krasickiego; nagrywa utwór w formie audiobooka
Adam Mickiewicz <i>Świtez (fragment)</i>	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza główne wydarzenia utworu; 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje wydarzenia przedstawione w utworze, 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli dwa plany czasowe w utworze, przyporządkowuje im 	<ul style="list-style-type: none"> wie, czym jest retrospekcja; wyjaśnia, czemu służy w toku 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w balladzie cechy romantycznego światopoglądu;

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów utworu, dzieli je na postaci fantastyczne i realistyczne; przypomina główne cechy ballady 	<p>dzieli je na fantastyczne i realistyczne;</p> <ul style="list-style-type: none"> określa postawy bohaterów przedstawionych w retrospekcji z punktu widzenia dobra i zła; wskazuje cechy ballady w utworze; dostrzega różnorodność zastosowanych środków poetyckich 	<p>odpowiednie wydarzenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> określa postawy bohaterów i narratora wobec rzeczywistości; wskazuje w utworze cechy różnych rodzajów literackich; omawia funkcję zastosowanych środków poetyckich 	<p>narracji i jakie skutki wywołuje;</p> <ul style="list-style-type: none"> komentuje, w jaki sposób ukazany został problem winy i kary w utworze; przedstawia balladę jako gatunek literacki 	<ul style="list-style-type: none"> pisze scenariusz programu dotyczącego zjawisk nadnaturalnych
<p>Gdziekolwiek będziesz... Nazwy miejscowe i ich odmiana</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje nazwy miejscowe; stosuje poprawną odmianę popularnych i często używanych nazw miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować poprawną odmianę nazw miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie odmienia nazwy miejscowe; rozpoznaje rodzaje nazw miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> zna reguły odmiany nazw miejscowych, poprawnie stosuje je w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady odmiany nazw miejscowych
<p>Adam Mickiewicz Do M***</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim może być osoba mówiąca i adresat utworu, przywołuje odpowiednie fragmenty tekstu; dostrzega rytmiczność utworu, próbuje ustalić, z czego ona wynika 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa relacje łączące osobę mówiącą i adresata, popiera swe ustalenia przykładami z tekstu; omawia układ rymów, budowę strof, wskazuje te elementy jako sposób rytmizacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa sytuację liryczną, wyodrębnia zdarzenia i sytuacje, o których mówi podmiot liryczny; wymienia wszystkie sposoby rytmizacji tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> omawia stan psychiczny osoby mówiącej, nazywa jej uczucia; omawia sposoby rytmizacji tekstu; wyjaśnia, jak wpływa ona na nastrój i przedstawiane emocje 	<ul style="list-style-type: none"> łączy tekst z biografią poety, podaje argumenty; proponuje motyw muzyczny pasujący do rytmu tekstu

<p>Adam Mickiewicz Stepy akermiańskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację liryczną i osobę mówiącą w wierszu; • nazywa przeżycia podmiotu lirycznego; • wie, jak zbudowany jest sonet; • dokonuje głosowej prezentacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w opisach epitety i porównania, określa ich funkcję; • opisuje sytuację podmiotu lirycznego; • wskazuje najważniejsze cechy sonetu; • recytuje utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję hiperboli; • analizuje środki fonetyczne; • wyjaśnia, co to jest sonet; • recytuje utwór, starając się oddać emocje osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zastosowaną w wierszu gradację oraz jej wpływ na sytuację bohatera; • wyjaśnia znaczenie motywu <i>homo viator</i> oraz łączy go z tekstem; • wskazuje cechy sonetu w utworze; • recytuje wiersz, stosując różnorodne środki wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje utwór; • podaje przykłady synestezji; • czyta inne sonety A. Mickiewicza; • przedstawia głosową interpretację utworu
<p>Juliusz Słowacki Balladyna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady realistycznych i fantastycznych wydarzeń; • przedstawia krótko osoby dramatu; • przedstawia tytułową bohaterkę; • wie, że utwór jest dramatem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wydarzenia akcji; • wymienia postacie fantastyczne, podaje przykłady ich ingerencji w losy innych bohaterów; • nazywa cechy osobowości tytułowej bohaterki; • podaje cechy dramatu jako rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • szereguje najważniejsze wydarzenia akcji; • nazywa najważniejszą cechę każdej postaci; • tworzy portret psychologiczny tytułowej bohaterki; • wydobywa z tekstu poboczne informacje, ustala, czego dotyczą, • wskazuje cechy gatunkowe tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wydarzenia o największym napięciu dramatycznym, motywuje swój wybór; • charakteryzuje wybranego bohatera, wprowadza elementy oceny; • uzasadnia, że <i>Balladyna</i> jest tragedią 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie tragizmu; • przygotowuje uwspółcześioną wersję dramatu do wystawienia na scenie klasowego teatru
<p>Świat na scenie – infografika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje na osi czasu rozwój teatru; • wymienia rodzaje teatru przedstawione w infografice 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne cechy każdego z przedstawionych rodzajów teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rodowód teatru europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między różnymi rodzajami teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje scenki obrazujące różnice pomiędzy różnymi rodzajami teatru
<p>Juliusz Słowacki Hymn</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera fragmenty opisujące przestrzeń, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia obrazy poetyckie związane z przestrzenią; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje sposób tworzenia obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa symboliczny charakter przestrzeni, 	<ul style="list-style-type: none"> • podsumowuje interpretację;

	wydobywa z nich znaczenia dosłowne; <ul style="list-style-type: none"> ustala, kim może być osoba mówiąca, uzasadnia swą opinię przykładami z tekstu; rozpoznaje refren w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fragmenty mówiące o przeszłości i przyszłości bohatera lirycznego, komentuje je; analizuje budowę tekstu, wskazuje powtarzające się elementy 	poetyckich związanych z przestrzenią; <ul style="list-style-type: none"> określa stan psychiczny i emocje bohatera; ustala, czym są spowodowane; omawia kompozycję wewnętrzną i budowę wiersza, łączy je z nastrojem utworu 	łączy ją z emocjami osoby mówiącej; <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie liryki osobistej; wyjaśnia, dlaczego utwór należy do tego typu liryki; analizuje budowę i kompozycję wewnętrzną 	<ul style="list-style-type: none"> przywołuje kontekst historyczno-biograficzny utworu
Cyprian Norwid <i>Za wstęp (Ogólniki)</i>	<ul style="list-style-type: none"> własnymi słowami odtwarza treść kolejnych strof; wskazuje, co niezwykłego dostrzega w budowie i zapisie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa, o jakich etapach życia człowieka mówi wiersz, podaje cytaty z tekstu; omawia warstwę interpunkcyjną utworu, próbuje określić efekty uzyskane za pomocą znaków interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie metafor przedstawiających etapy życia człowieka; analizuje język poetycki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia nowatorstwo formy i języka utworu, wyciąga wnioski; formułuje przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> odtwarza poglądy poety na temat roli poezji, wskazuje, które wartości uznaje on za najważniejsze
Odpowiednie dać rzeczy – słowo... Etykieta językowa	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje wypowiedź do sytuacji i odbiorcy; zachowuje kulturę języka 	<ul style="list-style-type: none"> zna i stosuje podstawowe zasady etykiety językowej; przypomina zasady grzeczności obowiązujące w komunikacji internetowej 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady form adresatywnych; formułuje rady i wskazówki dotyczące zasad komunikacji w internecie 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje zasady ogólne i szczegółowe dotyczące etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje wnioski na temat stosowania zasad grzeczności językowej

Wymagania edukacyjne z języka polskiego - drugie półrocze:

Bolesław Prus <i>Kroniki tygodniowe</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje temat tekstu; • pisze sprawozdanie z wydarzenia, którego był świadkiem lub uczestnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problemy poruszane w tekście; • wskazuje zastosowane środki stylistyczne, określa ich funkcję; • pisze sprawozdanie, próbuje stosować funkcjonalny styl wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza opinie i oceny autora tekstu; • nazywa najważniejsze cechy stylu autora, popiera je przykładami; • pisze artykuł związany tematycznie ze wskazanymi problemami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego tekst ma charakter publicystyczny; • charakteryzuje styl tekstu, zwraca uwagę na jego specyficzne cechy; • pisze artykuł poruszający problemy, które uznaje za ważne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy tekstu jako felietonu; • stara się nadać swojemu artykułowi cechy felietonu; • opracowuje tekst swojego artykułu na komputerze
Gatunki dziennikarskie	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie informacji wstępnych wylicza najważniejsze zadania tekstów prasowych; • przedstawia ostatnio przeczytane teksty prasowe, określa ich tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje podstawowe gatunki prasowe; • próbuje ocenić przeczytane ostatnio teksty prasowe 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia gatunki prasowe, zna ich podstawowe cechy, rozpoznaje je w tekstach; • wartościuje przeczytane ostatnio teksty prasowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między tekstem literackim a tekstem dziennikarskim; • komentuje, ocenia i wartościuje poznawane samodzielnie teksty prasowe 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje i ocenia sposoby wpływania na odbiorców stosowane przez dziennikarzy; • przygotowuje klasowy newsletter
Zbigniew Herbert <i>Pan Cogito czyta gazetę</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia treść artykułów, które zwróciły uwagę bohatera lirycznego; • określa reakcję bohatera na ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bohater czytał artykuły; • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie obrazów poetyckich; • określa problematykę utworu i wypowiada się na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przesłanie utworu; • w wypowiedzi używa w sposób celowy cytatów z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim jest Pan Cogito, podaje etymologię jego imienia i związek z przeczytanym utworem
Odpowiedzialność za słowo. Etyka językowa	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe zasady etyki wypowiedzi i je stosuje 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia podstawowe zasady etyki wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakich sytuacjach dochodzi do łamania etyki języka 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wypowiedzi innych (np. w internecie) pod względem zachowania zasad etyki wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje refleksje na temat prawdy i kłamstwa w języku; • uzasadnia odpowiedź

<p>Ryszard Kapuściński <i>Jeszcze dzień życia</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza poznany fragment reportażu; • wyodrębnia z tekstu fragmenty opisowe; ustala, czego dotyczą; • wymienia podstawowe cechy reportażu jako gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze wydarzenia, ustala powiązania przyczynowo-skutkowe między nimi; • we fragmentach opisowych wskazuje i nazywa środki językowe; • wyjaśnia, czym cechuje się reportaż jako gatunek, podaje przykłady utworów tego typu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie przedstawionych wydarzeń określa tematykę i problematykę reportażu; • wyodrębnia z tekstu dygresje, ustala, czego dotyczą, jaką pełnią funkcję w tekście; • rozpoznaje cechy stylu publicystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje, jakie prawdy ogólne i refleksje można sformułować po zapoznaniu się z treścią reportażu; • charakteryzuje styl reportażu R. Kapuścińskiego; • porównuje styl publicystyczny ze stylem naukowym, formułuje wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście mowę pozornie zależną, wyjaśnia, czym się charakteryzuje; • podejmuje próby napisania reportażu
<p>Kazimierz Przerwa-Tetmajer <i>O Panu Jezusie i zbójnikach</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia bohaterów opowiadania, proponuje zasadę ich podziału; • wyodrębnia wyrazy gwarowe, próbuje je wyjaśnić na podstawie kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wydarzenia utworu, dzieli je na realistyczne i fantastyczne; • tłumaczy fragmenty zdań, w których występuje stylizacja gwarowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia punkt kulminacyjny, określa kompozycję utworu; • rozpoznaje różne sposoby stylizacji gwarowej, podaje ich przykłady z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje problematykę utworu, omawia różnice między sprawiedliwością ludzką a boską; • rozumie całość tekstu, tłumaczy go na język literacki, wyjaśnia, na czym polega i czemu służy stylizacja gwarowa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa gatunek opowieści; • samodzielnie poszukuje informacji o języku gwarowym swojego regionu

Jak głowa, taka mowa. Gwary i dialekty	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia język ogólny i gwarowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie najczęściej spotykanych regionalizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje cechy języka własnego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie dla kultury narodowej mają regionalne odmiany języka 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie, próbując zastosować stylizację gwarową
Melchior Wańkowicz <i>Tędy i owędy</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia szkolne perypetie bohatera ukazane w tekście; • podaje różnice między swoją a dawną szkołą; • wie, co to jest życiorys tradycyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza tekst zamieszczony w podręczniku; • charakteryzuje szkołę, do której uczęszczał bohater; • podejmuje próby napisania tradycyjnego życiorysu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przyczyny i cel buntu młodzieży szkolnej; • nazywa wartości ważne dla bohatera tekstu; • pisze tradycyjny życiorys 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje ironię; • wyjaśnia cel tworzenia powieści wspomnieniowych; • pisze tradycyjny życiorys, stosując obowiązujące zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje styl pisarski M. Wańkowicza; • wymienia sytuacje, w których współcześnie spotykamy się z tradycyjnym życiorysem
Stefan Żeromski <i>Szyfowe prace</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia koleje losu głównych bohaterów; • określa czas akcji i czas fabuły 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy zbiorowości ukazanej w tekście; • wskazuje retrospekcję; • opisuje przeżycia bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohatera zbiorowego; • omawia wątki; • porównuje treść lektury z fragmentem <i>Dzienników S. Żeromskiego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę uczniów; • wyjaśnia symboliczne znaczenie tytułu powieści; • ocenia filmową adaptację utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje symboliczne znaczenie elementów powieści; • poszerza interpretację o kontekst historyczny i kulturowy
Ilu użytkowników, tyle języków. Style funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje stylów użytkowych; • dostosowuje styl wypowiedzi do realizowanej formy 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie stylu; • rozpoznaje style użytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy poszczególnych stylów użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypowiedzi w różnych stylach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dobrego stylu; • pracuje nad własnym stylem
Bolesław Leśmian *** [W malinowym chruśniaku]	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację liryczną zaprezentowaną w wierszu; • przytacza określenia dotyczące malin, próbuje 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje bohaterów lirycznych wiersza; • wypisuje z tekstu neologizmy, wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa przeżycia i emocje bohaterów; wyjaśnia, co jest ich źródłem; • wyodrębnia z tekstu sformułowania 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przedstawione w utworze elementy przyrody; ocenia, jaka ranga została 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje utwór; • wyjaśnia związki malarstwa M. Chagalla

	określić stworzony w ten sposób nastrój		przywołujące kolory, dźwięki, zapachy, wyjaśnia ich rolę w budowaniu atmosfery wiersza	przypisana światu natury; <ul style="list-style-type: none"> • analizuje język poetycki utworu; komentuje sposób kreowania świata 	z wierszami B. Leśmiana
Bolesław Leśmian <i>Dziewczyna</i>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza własnymi słowami historię opowiedzianą w utworze; • prezentuje swoje wrażenia związane z poznany tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia realistyczne i fantastyczne elementy przedstawionego świata; • wymienia neologizmy, ustala, od jakich wyrazów pochodzą i co oznaczają 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenia elementów świata przedstawionego w utworze; • określa nastrój utworu; wskazuje i nazywa środki językowe, dzięki którym został on stworzony 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje, jakie postawy wobec świata są zaprezentowane w tekście, określa postawę osoby mówiącej wobec nich; • analizuje język utworu, wskazuje jego specyficzne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje refleksje po omówieniu utworu; • wyjaśnia symboliczne znaczenie muru
Maria Pawlikowska-Jasnorzewska <i>Wiersze (wybór)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa ogólną tematykę wszystkich wierszy; • wskazuje elementy wypowiedzi pozwalające określić osobę mówiącą; • wskazuje i nazywa podstawowe środki języka poetyckiego 	<ul style="list-style-type: none"> • konkretyzuje temat każdego utworu; • określa osobę mówiącą; • wskazuje i nazywa podstawowe środki języka poetyckiego, określa ich znaczenie dla tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wspólne elementy tematyczne utworów; • nazywa emocje, określa stan uczuciowy osoby mówiącej; • wyodrębnia obrazy poetyckie, omawia sposoby ich kreowania 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy tematykę utworów z poezją o tematyce uczuciowej, podaje przykłady innych, podejmujących ją twórców; • opisuje sytuacje liryczne zobrazowane w wierszach, łączy z nimi stany uczuciowe osoby mówiącej; • dostrzega puenty, komentuje ich rolę w budowaniu znaczeń całości 	<ul style="list-style-type: none"> • określa ogólnie cechy poezji M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej; • pisze i przedstawia monodram inspirowany jej twórczością
Magdalena <i>Samozwaniec Maria</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia uczestników spotkania, przedstawia ich; 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia twórców biorących udział w 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia realia życia literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje intencje wypowiedzi bohaterów; 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu charakteryzuje klimat

i Magdalena (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wzoru pisze CV 	<p>spotkaniu, gromadzi o nich dodatkowe informacje;</p> <ul style="list-style-type: none"> pisze samodzielnie CV 	<p>zaprezentowane w utworze;</p> <ul style="list-style-type: none"> pisze CV, zachowuje formę graficzną tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> pisze CV, realizuje wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi 	epoki dwudziestolecia międzywojennego
Umberto Eco Zapiski na pudełku od zapalek	<ul style="list-style-type: none"> formułuje główny problem poruszony w tekście; wyjaśnia cel tekstu i intencje autora 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką funkcję pełnią książki w życiu człowieka, cytuje odpowiednie fragmenty; podaje argumenty dowodzące subiektywizmu autora 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje stanowisko w sprawie lektur szkolnych, uzasadnia je; wskazuje środki językowe podkreślające dystans autora 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście cechy gatunkowe felietonu; tworzy plakat promujący czytelnictwo 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy notatkę graficzną prezentującą cechy felietonu
Nieszczęścia nie będą. Pisownia wyrazów z partykułą nie	<ul style="list-style-type: none"> zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy 	<ul style="list-style-type: none"> stara się stosować zasady pisowni wyrazów z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady pisowni wyrazów z partykułą <i>nie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyjątki od obowiązujących reguł 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje tekst dyktanda sprawdzającego zasady pisowni wyrazów z partykułą <i>nie</i>
Kazimierz Wierzyński Zielono mam w głowie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wyrazy i ich formy pozwalające wskazać osobę mówiącą w wierszu; podaje przykłady przenośni; 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia i emocje wyrażane przez osobę mówiącą; wskazuje rymy, wiąże ich układ z rytmem wiersza; wskazuje wszystkie przenośnie zastosowane w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> próbuję określić, kim może być osoba mówiąca; omawia budowę i układ wersów, wiąże swe spostrzeżenia z rytmem wiersza; wyjaśnia znaczenie wybranej przenośni 	<ul style="list-style-type: none"> określa postawę życiową osoby mówiącej; wskazuje i omawia wszystkie elementy rytmizujące wiersz; interpretuje znaczenia wynikające z metaforyki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie analizuje i interpretuje utwór; wymienia „składniki” wiersza
Środki stylistyczne – infografika	<ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe środki stylistyczne, nazywa je 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne; wskazuje je w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje w tekście środki stylistyczne należące do różnych kategorii; próbuję określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję różnorodnych środków stylistycznych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie i twórczo stosuje środki stylistyczne w tekstach własnych

<p>Aleksander Kamiński <i>Kamienie na szaniec</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza podstawowe realia okupowanej Warszawy; • wymienia główne akcje Małego Sabotażu, opowiada o przebiegu jednej z nich; • przedstawia bohaterów utworu, podaje ich imiona, nazwiska, pseudonimy, zainteresowania; • według wzoru tworzy notkę biograficzną; • odtwarza przebieg akcji pod Arsenalem; • według wzoru tworzy opis sytuacji; • wyjaśnia, skąd pochodzi tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o realiach okupowanej Warszawy, przywołuje fragmenty tekstu; • wyjaśnia, czym był Mały Sabotaż, porządkuje informacje związane z akcjami małego sabotażu; • opowiada o wybranej akcji dywersyjnej opisanej w utworze; • ustala, co łączyło głównych bohaterów utworu; • tworzy notkę biograficzną; • opowiada o przebiegu akcji pod Arsenalem; • tworzy opis sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak żyli ludzie w okupowanej Warszawie; • zbiera wiadomości na temat akcji Małego Sabotażu, uogólnia je; • zbiera, porządkuje i uogólnia informacje związane z akcjami dywersyjnymi opisanymi w utworze; • porównuje głównych bohaterów utworu, formułuje wnioski; • tworzy notkę biograficzną, zwraca uwagę na porządek informacji; • relacjonuje przebieg akcji pod Arsenalem; • tworzy opis sytuacji, dynamizuje wypowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia głównych bohaterów utworu jako reprezentantów „pokolenia Kolumbów”; • tworzy notkę biograficzną, selekcjonuje, porządkuje informacje; • relacjonuje przebieg akcji pod Arsenalem, przedstawia emocje uczestników; • tworzy opis sytuacji, stosuje funkcjonalnie środki językowe, dynamizujące wypowiedź; • wyjaśnia metaforyczne znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia refleksje związane z dylematami moralnymi, jakie przeżywali bohaterowie biorący udział w akcjach dywersyjnych; • wyjaśnia, do jakiego typu literatury można zaliczyć utwór A. Kamińskiego, uzasadnia swą opinię; • komentuje, w jaki sposób bohaterowie zrealizowali przesłanie poetyckie Słowackiego
<p>Lepiej zapobiegać. O normie językowej i błędach w wypowiedziach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; • poprawia błędy wskazane przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się stosować normę wzorcową i użytkową; • rozumie, na czym polega błąd językowy; • poprawia błędy 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje normę wzorcową i użytkową; • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny w celu poprawienia błędów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje błędów językowych; • dokonuje autokorekty własnego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje reguły i normy językowe obowiązujące w polszczyźnie; • formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym

Krzysztof Kamil Baczyński <i>Elegia o... [chłopcu polskim]</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyodrębnia obrazy poetyckie; ustala, kto może być osobą mówiącą, a kto adresatem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega i omawia zasadę tworzenia obrazów poetyckich; komentuje relacje łączące osobę mówiącą z adresatem, przywołuje odpowiednie sformułowania z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega dwa plany czasowe, wyjaśnia zasadę ich zestawienia; wyjaśnia symboliczne znaczenie tytułu, formułuje uniwersalne przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia metaforykę utworu; uogólnia refleksje na temat postaw człowieka wobec zła 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia swoje refleksje na temat utworu powiązane z problematyką egzystencjalną
Anna Świrszczyńska <i>Strzelać w oczy człowieka; Jej śmierć ma szesnaście lat</i>	<ul style="list-style-type: none"> ustala, co łączy bohaterów lirycznych obu wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie wspólne przeżycia i doświadczenia mieli bohaterowie obu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> uogólnia sądy na temat postawy moralnej bohaterów obu wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> uogólnia refleksje wynikające ze znaczeń obu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje styl wypowiedzi poetyckich i określa jego wpływ na odbiorcę
Melchior Wańkowicz <i>Ziele na kraterze (fragment)</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakimi rzeczywistymi wydarzeniami jest związany tekst M. Wańkowicza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie tekstu wymienia, w jaki sposób wyraża się pamięć o poległych powstańcach 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje symboliczne znaczenia zdarzeniom przedstawionym w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> łączy bohaterów utworu z tradycjami walki o niepodległość, dostrzega ciągłość historii i uniwersalizm postaw 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia postawy bohaterów; przedstawia wnikliwe refleksje na temat wyborów moralnych młodych ludzi w czasie wojny
Tadeusz Różewicz <i>Warkoczyk</i>	<ul style="list-style-type: none"> odtworza sytuację liryczną, z którą związana jest wypowiedź osoby mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega kontrast, wskazuje elementy kontrastujące ze sobą, wyjaśnia rolę kontrastu w tworzeniu znaczeń 	<ul style="list-style-type: none"> dostrzega, że wiersz należy do liryki pośredniej, wyjaśnia, jakie ma to znaczenie dla wymowy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> określa styl wypowiedzi osoby mówiącej; wyjaśnia, w jaki sposób wpływa on na wymowę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> sytuuje wiersz w kontekście historycznym i kulturowym
Ida Fink <i>Zabawa w klucz</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega i z czym jest 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, kim są bohaterowie opowiadania, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z czego wynika i na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> uogólnia refleksje na temat postaw 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia kontekst dotyczący problematyki Holocaustu;

	<p>związana sytuacja bohaterów opowiadania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • porządkuje wydarzenia przedstawione w opowiadaniu 	<p>z czego wynika ich zachowanie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyodrębnia kolejne etapy akcji opowiadania 	<p>tragizm tytułowej zabawy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • odtwarza zmiany napięcia akcji, ustala, z czym są związane 	<p>człowieka w sytuacji zagrożenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób konstrukcja akcji opowiadania podkreśla jego dramatyzm 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka informacji o innych utworach dotyczących tej tematyki
<p>Czesław Miłosz <i>Który skrzywdziłeś</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby, o których jest mowa w wierszu, charakteryzuje je; • rozpoznaje lirykę pośrednią 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala relacje między osobami, o których jest mowa w wierszu; • ustala, kim może być osoba mówiąca, dlaczego nie ujawnia się bezpośrednio 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje przestrogi kierowane do adresata wypowiedzi; • nazywa wartości, po stronie których opowiada się osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim dla zbiorowości jest artysta, na czym polega jego misja; • wyjaśnia, jak artysta wypełnia swoją misję 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje utwór, odwołując się do kontekstu historycznego
<p>Deklaracja praw człowieka (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe prawa człowieka zapisane w <i>Deklaracji...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z fragmentu <i>Deklaracji...</i> słowa, które uznaje za najważniejsze; • wskazuje cel stworzenia dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości, o których mówi fragment <i>Deklaracji...</i>; • wypowiada się na temat praw człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w dyskusji na temat przestrzegania praw człowieka w dzisiejszym świecie; • określa cechy języka, jakim został napisany dokument 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest preambuła, wskazuje jej funkcję; • porównuje styl tekstu poetyckiego i styl dokumentu, ocenia ich wpływ na odbiorcę
<p>Wisława Szymborska <i>Koniec i początek</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z tekstu sformułowania wiążące się z wojną; • wyodrębnia obrazy poetyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynności wykonywane przez ludzi po wojnie, uogólnia je; • wskazuje frazeologizmy, wyjaśnia ich rolę w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje tytuł utworu, zestawia go z treścią wypowiedzi poetyckiej; • dostrzega ironię w wypowiedzi; ustala, czego dotyczy 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia i komentuje stosunek ludzi do minionych wydarzeń wojennych; • analizuje język wypowiedzi poetyckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własną interpretację utworu; • określa funkcję środków poetyckich

Gatunki literackie – infografika	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnia podstawowe gatunki należące do epiki, liryki i dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady utworów należących do gatunków wskazanych w infografice 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega synkretyzm rodzajowy, wymienia gatunki synkretyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w utworach literackich ich cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje utwory niejednorodne gatunkowo, omawia ich cechy
Wisława Szymborska <i>Utopia</i>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie słowa <i>utopia</i>, tworzy z nim poprawne związki wyrazowe; wypisuje z tekstu nazwy własne, ustala, czego dotyczą 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady obrazujące, co może być utopią; wyjaśnia sposób tworzenia nazw własnych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, o jakiej utopii jest mowa w wierszu; łączy nazwy własne, użyte w tekście, ze sposobem myślenia człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia metaforykę wiersza, wykorzystuje podane znaczenie metafor do sformułowania znaczeń tekstu; odtwarza refleksje osoby mówiącej na temat wartości w życiu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje przesłanie utworu; szuka informacji o innych tekstach kultury wykorzystujących motyw <i>utopii</i>
Aldous Huxley <i>Nowy wspaiały świat</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> ustala miejsce, czas opisywanych wydarzeń; przedstawia swoje wrażenia związane ze światem opisanym w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> porządkuje informacje dotyczące tego, co widzieli studenci w czasie wizyty w ośrodku; ocenia świat opisany w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki był cel działań prowadzonych w ośrodku; ocenia świat opisany w tekście, przedstawia argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> komentuje, jaki jest świat przedstawiony w utworze; wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>antyutopia</i>, uzasadnia, dlaczego można je łączyć z poznany tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wizję A. Huxleya z punktu widzenia człowieka żyjącego w XXI w.
Sławomir Mrożek <i>Artysta</i>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia w punktach przebieg spotkania; próbuję napisać list motywacyjny, korzystając z podanego wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> streszcza tekst; wypowiada się na temat zachowania Koguta; pisze list motywacyjny, korzystając z wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> pisze notatkę z odbytej rozmowy; komentuje postawę Koguta; pisze poprawny list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje ofertę pracy w imieniu dyrektora cyrku; pisze list motywacyjny, stosuje zasady obowiązujące w tworzeniu tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje zestaw porad dla osób uczestniczących w rozmowie kwalifikacyjnej; pisze przemyślany i funkcjonalny list motywacyjny

Stanisław Jerzy Lec <i>Myśli nieuczesane</i> (wybór)	<ul style="list-style-type: none"> • podaje słowa bliskoznaczne do wyrazu <i>aforyzm</i>; • wie, jaki utwór nazywamy aforyzmem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie wybrane przez siebie aforyzmy; • wymienia podstawowe cechy aforyzmów 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje intencje wybranych aforyzmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie tytułu zbioru; • objaśnia, na czym polega koncept utworów S.J. Leca 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wyklejanki-kolaże inspirowane aforyzmami S.J. Leca
Stanisław Barańczak <i>Określona epoka</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuację odtwarzaną przez tekst wiersza; • dostrzega nawiązania do języka przemówień, wskazuje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, kim może być osoba mówiąca; • wskazuje typowe cechy języka przemówień występujące w tekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje charakterystyczne cechy świata opisanego w utworze; • ocenia styl języka wykorzystany w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega uniwersalny charakter prezentowanego świata; • komentuje, w jaki sposób poeta uwidacznia w utworze swoją postawę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne refleksje na temat wiersza; • sytuuje utwór w kontekście historycznym i kulturowym
Małgorzata Hillar <i>My z II połowy XX wieku</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, w czym imieniu wypowiada się osoba mówiąca; • wyjaśnia pojęcie <i>pokolenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia przywoływane przez osobę mówiącą; • podaje znane mu przykłady różnych pokoleń, przypomina ich wspólne doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega kontrast, wyjaśnia, czego dotyczy; • próbuje scharakteryzować pokolenie, do którego należy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakie problemy zwraca uwagę poetycka wypowiedź; • próbuje wskazać wartości ważne dla pokolenia, do którego należy 	<ul style="list-style-type: none"> • komentuje znaczenie przesłania wiersza w świecie współczesnym, wskazuje uniwersalność utworu
Paulo Coelho <i>Alchemik</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje główne składniki świata przedstawionego w utworze; • streszcza opowiadanie starca 	<ul style="list-style-type: none"> • wstępnie analizuje główne składniki świata przedstawionego; • proponuje własne zakończenie historii przedstawionej we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa sposób kreacji świata przedstawionego; • wyjaśnia metaforyczne znaczenie tytułu, ustala jego związek ze znaczeniami tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i komentuje sposób kreacji świata przedstawionego; • ustala, jakie prawdy o życiu człowieka zawiera opowiadanie starca 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie formułuje przesłanie tekstu

Od słowa do legendy. Treść i zakres wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> • układa definicje podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa treść i zakres podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje ciągi wyrazów według ich treści i zakresu znaczeniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, czym różni się treść wyrazu od jego zakresu znaczeniowego 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie stosuje wiedzę i umiejętności na temat treści i zakresu wyrazów w precyzyjnym wystawianiu się
Epoki literackie– infografika	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy epok literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy epok literackich w kolejności chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • sytuuje w czasie poszczególne epoki literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia głównych przedstawicieli każdej epoki literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cechy epok literackich, zwracając uwagę na pokrewieństwo i przeciwstawienie pewnych okresów

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH

OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 8

ZAKRES	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
	Uczeń:				
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje czytany utwór literacki jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>; • zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna</i>), odróżnia je od rodzajów literackich; • wie, że język utworu literackiego cechuje się 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach; • stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi; • stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków; • wyszukuje w tekście literackim użytych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach; • posługuje się najważniejszą terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie; • rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>neologizm, symbol,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych; • poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych; • poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów; • wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory; • wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów; • biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich; • objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje

	<p>obecnością różnych środków stylistycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami; • wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem; • wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki; • wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał; • czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych; • rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako <i>reportaż</i>; • zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>środków językowych, stara się je nazwać;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór; • zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury; • komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury; • wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu; • klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy; • rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż</i> i <i>felieton</i>); 	<p><i>alegorię, ironię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór; • odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury; • wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; • wyszukuje i porządkuje cytaty; • wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa; 	<p>poznawanych tekstów literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór; • interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze; • wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury; • funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, • funkcjonalnie i celowo wykorzystuje zgromadzone informacje; • określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki; • określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, felieton</i>); • analizuje zauważone w tekstach współczesnej 	<p>środki stylistyczne w swojej wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną; • samodzielnie odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów; • twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury; • porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury; • samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną; • twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy; • wyjaśnia różnice między literaturą piękną,
--	---	--	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> znajduje w omawianych tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>reportaż, felieton</i>), samodzielnie znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<p>kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich</p>	<p>popularnonaukową, publicystyką;</p> <ul style="list-style-type: none"> biegle wskazuje w tekstach cechy reportażu, felietonu; samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, nazywa sposób nawiązania
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	<ul style="list-style-type: none"> komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny; dostosowuje język, którego używa, do sytuacji; rozpoznaje i tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone; odróżnia mowę niezależną od zależnej; zauważa różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe; stara się wzbogacać swoje słownictwo, wyjaśnia znaczenie wyrazów; 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się; stara się stosować normę wzorcową i użytkową; tworzy poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone; przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną; rozpoznaje różnicowanie słownictwa języka polskiego, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe; wzbogaca swoje słownictwo; 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji; stosuje normę wzorcową i użytkową; rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu; rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i ograniczonym zasięgu, rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe; 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych; formułuje wypowiedzi poprawne pod względem językowym; rozdziela i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną wskazuje funkcję wykorzystania w wypowiedzi różnych rodzajów słownictwa; funkcjonalnie korzysta ze słowników; 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się; formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy; świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych; wykorzystuje funkcjonalnie mowę zależną i niezależną dla osiągnięcia w

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, używa ich; • podaje przykłady homonimów; • stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, • stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, • nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość treści i zakresu używanych wyrazów; • stara się używać poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • wyjaśnia znaczenie homonimów; • zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, • stosuje zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • zna sposoby wzbogacania słownictwa i korzysta z nich; • odróżnia treść i zakres wyrazu; • używa poprawnych form nazw osobowych i miejscowych; • poprawnie używa homonimów; • rozpoznaje i nazywa różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, • świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, • pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<ul style="list-style-type: none"> • różnicuje słowa w zależności od ich treści i zakresu znaczeniowego; • nazywa rodzaje nazw osobowych i miejscowych, używa ich poprawnych form; • nazywa rodzaje stylów użytkowych, poprawnie używa ich w wypowiedzi; • wyjaśnia zasady etykiety językowej, • pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty 	<p>wypowiedzi pożądanego efektu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • bogaci swoje słownictwo oraz poddaje refleksji rozwój i zróżnicowanie języka polskiego; • biegle używa różnych rodzajów nazw osobowych i miejscowych; • biegle używa użytkowych stylów wypowiedzi; • doskonalili własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu; • wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach; • zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty
--	---	--	---	--	---

<p>TWORZENIE WYPOWIEDZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się ustnie na podany temat; • stara się używać prostych środków retorycznych; • z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi; • pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny; • stosuje akapity; • formułuje prostą tezę; • wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić; • przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia; • stara się podać przykłady ilustrujące argumenty; • z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania; 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych; • gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, starając się zachować wyznaczniki gatunku; • stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy; • formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji; • przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów; • podaje przykłady ilustrujące argumenty; 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne; • gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia plan wypowiedzi; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję; • stosuje akapity jako spójne całości myślowe; • formułuje tezę i hipotezę; • wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów; • przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego; • podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty; 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi; • funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę; • samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi; • samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej; • stosuje rytm akapitowy; • samodzielnie formułuje tezę i hipotezę; • swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów; 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się, realizując zamierzony cel; • wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne; • samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł; • pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe; • twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy; • formułuje tezę i hipotezę, dostosowuje je do przyjętej formy rozprawki; • wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy;
------------------------------------	---	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w różnych tekstach niektóre środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza); • formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje proste wnioski; • rozpoznaje w różnych tekstach podstawowe środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje) • formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, • głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski wynikające z argumentacji; • rozpoznaje w różnych tekstach użyte środki perswazji i manipulacji; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); • formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu; • głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty; • podsumowuje rozważania; • rozpoznaje w różnych tekstach środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję; • zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi; • samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje); • formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu; • interpretuje głosowo utwór literacki, starając się zaciekawić słuchacza 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony; • samodzielnie formułuje wnioski; • rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji; • twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu artystycznego; • formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze; • recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków głosowych
SAMOKSZTAŁCENIE	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela; • rozwija nawyk systematycznego uczenia się; 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • uczy się systematycznie; 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną; • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania; • stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie; 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji; • rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii; 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł;

	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych; uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w projektach edukacyjnych; podjmuje próby prezentowania przygotowanego materiału; rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie; uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej; uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp.; aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji; z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych; aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. występuje w roli lidera grupy; aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami 	<ul style="list-style-type: none"> chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych i formy aktywności, które będą oceniane na zajęciach.

Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie i sposobami ich oceny są:

- 1) odpowiedź ustna ucznia;
- 2) kartkówka dotycząca materiału z maksymalnie trzech ostatnich tematów realizowanych, nie musi być zapowiadana;
- 3) pisemne prace kontrolne – prace klasowe (sprawdziany), obejmujące wiedzę i umiejętności z danego działu programowego lub większą partię materiału określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, termin i zakres winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym;
- 4) zadania i ćwiczenia wykonywane samodzielnie na zajęciach edukacyjnych, przy tablicy;
- 5) praca na lekcji – wykonywanie zadań i ćwiczeń, samodzielnie napisane notatki, prace w postaci dłuższych wypowiedzi pisemnych lub samodzielnie rozwiązane zadania w zeszycie lub na karcie pracy - wykonane w czasie lekcji;
- 6) zadania, ćwiczenia i inne prace - wykonane jako praca domowa w zeszycie;
- 7) prezentacja pracy zespołowej;
- 8) wytwory, prezentacje;
- 9) inne aktywności (wynikające ze specyfiki przedmiotu), np.: praca praktyczna z wykorzystaniem komputera, recytacja, kompetencje czytelnicze – znajomość treści lektur, dyktanda.

Wskazane jest posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.

Kryteria do zadań rozszerzonej odpowiedzi (dla kl. 7 – 8 szkoły podstawowej):

- realizacja tematu (2 p.)
- elementy twórcze/ retoryczne (5 p.)
- kompetencje literackie i kulturowe (2 p.)
- kompozycja (2 p.)
- styl (2 p.)
- język (4 p.)
 - 4 p. (nie więcej niż 2 błędy językowe); 3 p. (3 – 4 błędy); 2 p. (5 – 6 błędów językowych);
 - 1 p. (7 – 9 błędów językowych); 0 p. (10 lub więcej błędów językowych).

- ortografia (2 p.)
 - 2 p. (nie więcej niż 1 błąd ortograficzny);
 - 1 p. (2 – 3 błędy ortograficzne);
 - 0 p. (4 lub więcej błędów ortograficznych).
- interpunkcja (1 p)
 - 1 p. (nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych)
 - 0 p. (6 lub więcej błędów interpunkcyjnych).

W przypadku, jeśli praca jest krótsza niż wskazana objętość, oceniona zostanie wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach, czyli kompozycja tekstu, styl, język, ortografia i interpunkcja, uczeń otrzymuje 0 pkt.

Każdy temat będzie wymagał odwołania do obowiązkowej lektury szkolnej oraz/ lub i do utworu bądź utworów, które uczeń sam wybierze. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwoła się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź otrzyma 0 pkt. 0 pkt za wypracowanie uczeń otrzyma również wtedy, kiedy wypowiedź w całości będzie nie na temat albo nie będzie zawierać rozwinięcia (np. napisze tylko wstęp).

Zasady oceniania krótkiej formy wypowiedzi (dla szkoły podstawowej)

(np. zaproszenie, podziękowanie, list motywacyjny, życzenia, ogłoszenie, dedykacja):

- treść i forma (2 p.)
- poprawność językowa i ortograficzna (1 p.)
- 1 p. (łącznie nie więcej niż dwa błędy językowe, ortograficzne, interpunkcyjne);
- 0 p. (łącznie trzy lub więcej błędów językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Zasady oceniania dyktanda (dla szkoły podstawowej dla kl. 7 - 8 szkoły podstawowej):

6 (0 błędów);	5 (1 - 2 błędy);	4 (3 błędy)
3 (4 – 5 błędów)	2 (6 – 7 błędów)	1 (8 i powyżej błędów).

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

1. Za przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, zgodnie z terminem i trybem ustalonym w statucie szkoły.
2. Uczeń lub jego rodzice mogą ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 3 dni od otrzymania informacji o przewidywanych rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej. Wniosek o możliwość pisania dodatkowego rocznego sprawdzianu wiedzy i umiejętności, zwanego dalej dodatkowym sprawdzianem, powinien zawierać uzasadnienie. Wniosek składa się w sekretariacie szkoły.
3. Dyrektor ustnie przekazuje prośbę o podwyższenie oceny nauczycielowi prowadzącemu dane zajęcia edukacyjne, z prośbą o przygotowanie dodatkowego rocznego sprawdzianu oraz informuje nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu o konieczności weryfikacji sprawdzianu oraz obecności w czasie pisania przez ucznia sprawdzianu i sposobu sprawdzania pracy ucznia.
4. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia ustala termin pisania sprawdzianu z uczniem, a następnie przez dziennik elektroniczny lub telefonicznie przekazuje rodzicom ucznia informacje o terminie oraz formie dodatkowego sprawdzianu. Informację o powiadomieniu rodziców nauczyciel prowadzący dane zajęcia zapisuje w dzienniku elektronicznym.
5. Dodatkowy sprawdzian ma formę pisemną i obejmuje wymagania na wszystkie oceny edukacyjne, określone w wymaganiach edukacyjnych. Egzamin z informatyki, plastyki, muzyki, techniki oraz wychowania fizycznego ma przede wszystkim formę zadań praktycznych. Egzamin zaliczeniowy z języka obcego może mieć formę pisemną i ustną.
6. Dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności odbywa się najpóźniej na trzy dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, a wyniki sprawdzianu muszą być przedstawione dyrektorowi szkoły najpóźniej dzień przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.
7. Zasady konstrukcji są takie jak przy konstruowaniu innych prac pisemnych i zostały ustalone w statucie.

8. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia przygotowuje dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności i przekazuje go do zweryfikowania zgodnie z zasadami opisanymi w ust. 9.
9. Sprawdzian konstruowany i sprawdzany jest przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, ale jego struktura, normy % do ustalenia oceny oraz sposób sprawdzania pracy są weryfikowane przez innego nauczyciela uczącego tego samego przedmiotu lub przedmiotu pokrewnego, a jeżeli takiego nauczyciela nie ma w szkole, weryfikacji dokonuje dyrektor.
10. Sprawdzian przeprowadza się w obecności innego nauczyciela, który zweryfikował poprawność tego sprawdzianu.
11. Weryfikacja, o której mowa w ust. 9, potwierdzona zostaje czytelnym podpisem nauczyciela weryfikującego na proponowanym sprawdzianie i na sprawdzonej pracy.
12. Wyniki dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności są ostateczne.
13. Oceniony sprawdzian zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy oddziału, a ocenę nauczyciel prowadzący dane zajęcia wpisuje do dziennika elektronicznego.
14. Poprawa oceny rocznej następuje w przypadku, gdy sprawdzian został napisany na wyższą ocenę niż ocena przewidywana, wtedy nauczyciel wystawia ocenę roczną zgodną z oceną na dodatkowym rocznym sprawdzianie wiedzy i umiejętności.
15. Ocena roczna ustalona w wyniku dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności nie może być niższa od oceny przewidywanej niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.